

можна продовжувати доповнювати, але ретельні дослідження кожної з них можуть бути застосовані до будь-яких світових проблем та, відповідно, принести більшу користь науці.

Список використаних джерел

1. Sample I. (2013). Nobel winner declares boycott of top science journals | Science The Guardian. (n.d.). Retrieved December 15, 2019, from https://www.theguardian.com/science/2013/dec/09/nobel-winner-boycott-science-journals?CMP=share_btn_link
2. Rajgopal S. (2020). Integrating practice into accounting research. *Management Science* (forthcoming). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3368611> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3368611>
3. Burton F. G. and Summers S. L. and Wilks T. J. and Wood D. A. (May 25, 2020). Do We Matter? The Attention Policy Makers, Academics, and the General Public Give to Accounting Research. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3022175> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3022175>
4. AAA Research Relevance Task Force: Recommendations (March 2018). Retrieved September 25, 2020, <https://aaahq.org/Portals/0/documents/Task-Force/2018%20Research%20Relevance%20Task%20Force%20Report.pdf?ver=2018-07-26-135928-413>
5. Adler N. J. and A.W. Harzing. (2009). When knowledge wins: Transcending the sense and nonsense of academic rankings. *Academy of Management Learning & Education*, 8 (1): 72–95. <https://doi.org/10.5465/amle.2009.37012181>
6. Shkulipa, L. (2020). *Accounting Journals: Scopus, Web of Science, SCImago*. Berlin: Sciendo, – 278 p. DOI: 10.2478/9788395669675, ISBN (hardcover) 978-83-956696-6-8.

Шульга Світлана Володимирівна,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри аудиту та підприємництва,
Національна академія статистики, обліку та аудиту

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ВИКОНАНОГО ЗАВДАННЯ З АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Законодавчими нововведеннями в організації внутрішньої системи контролю якості аудиторських послуг є обов'язкове залучення рецензента для здійснення внутрішнього контролю якості виконаного завдання з аудиту фінансової звітності, а також застосування стимулювання при формуванні політики оплати праці персоналу, залученого до виконання завдань з обов'язкового аудиту.

Залучення рецензента як один із заходів удосконалення внутрішнього контролю якості аудиту дозволяє уникнути асиметрії інформації, яка негативно

впливає на процес прийняття рішення зовнішніми користувачами фінансової звітності, і відтак забезпечити формування передумов для стійкого розвитку і функціонування ринку аудиту. Внутрішніми документами суб'єкт аудиторської діяльності повинен врегулювати питання:

– призначення рецензента (штатний працівник, або ж залучення третіх зовнішніх осіб);

– перелік повноважень, прав, відповідальності та особливостей роботи рецензента;

– порядок документування результатів перевірки внутрішнього контролю якості виконаного завдання з аудиту фінансової звітності;

– процедури врегулювання розбіжностей між висновками ключового партнера з аудиту і рецензента.

В ст. 32 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторської діяльності» чітко визначено, що «при огляді виконаного завдання з аудиту фінансової звітності рецензент має щонайменше задокументувати:

1) усну і письмову інформацію, надану аудитором або ключовим партнером з аудиту, на підтвердження суттєвих суджень, а також основних результатів проведених аудиторських процедур і висновків, зроблених за цими результатами, на вимогу або без вимоги рецензента;

2) висновок аудитора та ключового партнера з аудиту, викладений у проектах аудиторського звіту та додаткового звіту для аудиторського комітету» [2].

У вищезазначеній статті Закону також наведено «перелік питань і процедур, які рецензент повинен оцінити в межах проведення огляду виконаного завдання з аудиту фінансової звітності, а саме:

1) незалежність суб'єкта аудиторської діяльності від юридичної особи, фінансова звітність якої перевіряється;

2) значні ризики, виявлені аудитором або ключовим партнером з аудиту при виконанні завдання з обов'язкового аудиту фінансової звітності, і вжиті ним заходи з відповідного управління цими ризиками, а також обґрунтування щодо рівня їх суттєвості;

3) звернення за консультаціями до експертів та виконання їх рекомендацій;

4) характер викривлення та обсяг виправлених і не виправлених недостовірних даних у фінансовій звітності, виявлених при проведенні аудиту;

5) теми, що обговорювалися з аудиторським комітетом, посадовими особами юридичної особи, фінансова звітність якої перевіряється;

6) теми, що обговорювалися з компетентними органами та у відповідних випадках з іншими третіми сторонами;

7) підтвердження документами та інформацією, відібраними рецензентом з робочих документів аудитора, висновку аудитора або ключового партнера з аудиту, викладеного у проектах аудиторського звіту та додаткового звіту для аудиторського комітету» [2].

Рецензент повинен обговорити результати внутрішнього контролю якості виконаного завдання з аудиту фінансової звітності з аудитором або ключовим партнером з аудиту. Суб'єкт аудиторської діяльності має визначити процедури

врегулювання розбіжностей між висновками ключового партнера з аудиту і рецензента. Вважаємо за доцільне результати такого обговорення оформлювати у формі Протоколу узгодження розбіжностей між висновками ключового партнера з аудиту та рецензента. Використання в практичній діяльності суб'єктів аудиторської діяльності Протоколу узгодження розбіжностей між висновками ключового партнера з аудиту та рецензента забезпечить узгодженість аудиторських звітів, захист інформаційних потреб зацікавлених осіб, а також гарантуватиме, що замовник отримає високий рівень надання аудиторських послуг. Оформлення зазначеного документу дозволить також ідентифікувати перелік питань, які потребують залучення консультантів, зовнішніх експертів та проведення додаткового вивчення законодавчої практики врегулювання таких питань.

Стосовно залучення рецензента для здійснення внутрішнього контролю якості виконаного завдання з аудиту фінансової звітності вважаємо, що з погляду на необхідність дотримання принципу незалежності це має бути особа, яка не пов'язана з суб'єктом аудиторської діяльності трудовими відносинами. Рецензента доцільно залучати на договірних засадах з урахуванням професійної кваліфікації; це може бути представник однієї з професійної організації бухгалтерів і аудиторів України.

У внутрішніх положеннях та політиках з контролю якості суб'єктом аудиторської діяльності також має визначатися порядок забезпечення об'єктивності рецензента. Об'єктивність рецензента може забезпечуватися впровадженням таких процедур:

- 1) рецензент не призначається ключовим партнером з аудиту та не приймає рішення щодо формування команди із завдання;
- 2) рецензент не бере участі у наданні аудиторських послуг;
- 3) рецензент не проводить внутрішній моніторинг виконаних завдань з аудиту;
- 4) рецензент не має права виконувати інші дії, що загрожують його об'єктивності та незалежності.

Результати проведеної перевірки та висновки рецензента, що проводить процедури внутрішнього контролю якості виконання завдання з аудиту, відображаються в документі «Звіт рецензента про результати внутрішнього контролю якості виконаного завдання з аудиту». Звіт аудитора не датується до завершення огляду контролю якості завдання. Рецензент завершує процедури огляду контролю якості виконання завдання до дати звіту аудитора та додаткового звіту для аудиторського комітету.

«Поєднання професійних та громадських інтересів при проведенні контролю якості аудиторських послуг забезпечують максимальну ефективність процедур контролю. Міжнародна співпраця в частині застосування конкретних підходів до формування ефективної системи контролю якості дозволяє уникнути ряду помилок, допущених професійними організаціями аудиторів в розвинених країнах світу та забезпечить якісну інтеграцію вітчизняних систем обліку і аудиту в міжнародну спільноту» [1, с. 43].

Забезпечення якості аудиторських послуг крізь призму законодавчого регулювання повинно сформувавши передумови для надання гарантій та впевненості суспільству і органам суспільного нагляду і професійного самоврядування у тому, що аудитори та суб'єкти аудиторської діяльності при наданні послуг дотримуються встановлених стандартів аудиту та етичних норм. Крім того, якість надання аудиторських послуг повинна забезпечуватися через систему стимулювання аудиторів до удосконалення власної діяльності в частині забезпечення якості наданих послуг.

Список використаних джерел

1. Ільченко О. О., Кузуб М. В. Якість аудиторських послуг: проблеми та перспективи. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації*. 2016. № 2. С. 42–49.

2. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>.

*Щирська Ольга Василівна,
доцент кафедри аудиту та підприємництва;
Іскра Сергій Валентинович,
аспірант;
Національна академія статистики обліку та аудиту*

АУТСОРСИНГ ФУНКЦІ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ ЯК НОВИЙ МЕТОД ОПТИМІЗАЦІЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ

З кожним роком поняття внутрішнього аудиту набуває все більшої популярності серед приватного сектору. Кожен власник бізнесу вбачає свої плюси впровадження служби внутрішнього аудиту на своєму підприємстві, або холдингу. Для одних це спроможність мати щоденний аналітичний огляд ситуації всередині бізнесу, для інших це не тільки можливість тримати руку на пульсі власного бізнесу але і покращувати його роботу завдяки ідеям оптимізації які пропонує та розробляє Служба внутрішнього аудиту.

Протягом останніх років в приватному секторі з'явилося нове поняття, а саме аутсорсингове супроводження внутрішнього аудиту. На перший погляд дуже важко зрозуміти як зовнішній спеціаліст може здійснювати внутрішній контроль та проводити внутрішній аудит на підприємстві на якому не працює. Отже, що таке аутсорсинг та чому так сталося?

Аутсорсинг – це не тільки один із способів підвищення ефективності управління діяльністю підприємства, а й інструмент, який сприяє оптимізації моделі менеджменту, отримання найбільшого ефекту за рахунок зосередження на основній корпоративної діяльності та передачі інфраструктурних функцій зовнішнім фахівцям [1].